

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	27 juni 2023	n.v.t.

Onderwerp

Ruimtelijke Strategie Asielopvang

Advies

1. Vast te stellen de GS-brief aan de Zuid-Hollandse regionale regietafels over de provinciale ruimtelijke strategie ten behoeve van de realisatie van asielopvang
2. Vast te stellen de infographic met een overzicht m.b.t. de kaders van het provinciaal ruimtelijk beleid ten behoeve van de realisatie van asielopvang
3. Vast te stellen de begeleidende GS brief aan PS met afschrift van de verstuurde GS brief aan de Zuid-Hollandse regionale regietafels over de provinciale ruimtelijke strategie ten behoeve van de realisatie van asielopvang
4. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de ruimtelijke strategie ten behoeve van de realisatie van asielopvang
5. Vast te stellen de afschrift GS brief aan de regio Midden-Holland m.b.t. ruimtelijke strategie ten behoeve van de realisatie van asielopvang
6. Vast te stellen de afschrift GS brief aan de regio Holland Rijnland m.b.t. ruimtelijke strategie ten behoeve van de realisatie van asielopvang

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om in de stukken:

- Meer uit te stralen dat de provincie opvanglocaties wil realiseren;
- Te benadrukken dat er al veel mogelijk is en dat de provincie voor grotere locaties bereid is uitzonderingen op het staande beleid toe te staan;
- De toon in de brief minder ambtelijk te maken;
- In de brief aan de Regionale Regietafels in de tweede zin 'voorzitter' te wijzigen in 'voorzitters'.

Bijlagen

- Infographic met een overzicht m.b.t. de kaders van het provinciaal ruimtelijk beleid ten behoeve van de realisatie van asielopvang
- GS-brief aan de Zuid-Hollandse regionale regietafels over de provinciale ruimtelijke strategie ten behoeve van de realisatie van asielopvang
- GS-brief aan PS inzake provinciale ruimtelijke strategie ten behoeve van de realisatie van asielopvang
- Afschrift GS brief aan Regio Holland Rijnland m.b.t. ruimtelijke strategie ten behoeve van de realisatie van asielopvang
- Afschrift GS brief aan Regio Midden-Holland m.b.t. ruimtelijke strategie ten behoeve van de realisatie van asielopvang

1 Toelichting voor het College

Voorgeschiedenis

Op 14 maart 2023 is door Gedeputeerde Staten gesproken over de primaire inrichting van het asiëldossier binnen de Provincie Zuid-Holland. In de vergadering was ertoe besloten om een ondersteuningsaanbod te doen aan de Zuid-Hollandse Regionale Regietafels Rotterdam Rijnmond, Haaglanden, Zuid-Holland-Zuid en de op deze opgave samenwerkende regio's Holland Rijnland en Midden-Holland, onder voorwaarde van concrete planvorming, en capaciteit toe te voegen intern bij PZH voor de asiëlopgave. In dit GS-voorstel nemen wij u mee in de verdere uitwerking van de Ruimtelijke strategie ten aanzien van asiëlopvang als Provincie.

Op 6 februari jl. is het advies van de Raad van State op het wetsvoorstel 'Gemeentelijke taak mogelijk maken asiëlopvangvoorzieningen', kortweg 'Spreidingswet', verschenen. Hierin werd de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (JenV) geadviseerd om het wetsvoorstel aan te passen voordat het naar de Tweede Kamer gaat omdat de wet te complex is en veel onduidelijkheden bevat¹. Op 28 maart heeft de Staatssecretaris ervoor gekozen om de wet ongewijzigd de versturen naar de Tweede Kamer. Op 1 juni heeft een rondetafelgesprek plaatsgevonden in de Tweede Kamer waar ook de Raad van State aan heeft deelgenomen. In de loop van de maand juni wordt een inhoudelijke reactie voorbereid op de AMvB's vanuit het IPO en zo nodig vanuit ons als provincie Zuid-Holland. Op 10 juni jl. kwam in het nieuws dat de instroom bij de centra van het COA dit jaar tot nu toe lager is dan verwacht. Het verschil tussen het aantal huidige duurzame asiëlopvangplekken in Zuid-Holland en de opgave is echter zo groot dat het nog steeds belangrijk is voortvarend bij te dragen aan realisatie van asiëlopvangplekken.

De afgelopen maanden hebben wij een gezamenlijke lobby gevoerd met het IPO, de kring van PRT (Provinciale regietafel)-secretarissen en participatie in de uitwerking van de maatregelen bij het Rijk. Inhoudelijk heeft dit kleine successen opgeleverd zoals dat de provincie niet bepaalt welke gemeenten een taakstelling krijgen én toezicht moeten houden op de uitvoering hiervan (slager keurt uw eigen vlees). Als Zuid-Holland hebben wij ook gelobbyd inzake de verdeling op inwoneraantal. Deze lobby is niet succesvol geweest. Gezien de urgentie van de opgave en het aantal huidige en benodigde plekken (19.097 voor 1 januari 2024) is het, ook als we ons niet committeren aan de totale opgave, belangrijk om binnen de provincie Zuid-Holland de realisatie van extra asiëlopvangplekken te intensiveren. Daarom hebben wij als provincie de primaire inrichting op de asiëlopgave uitgedacht en vastgesteld met de nodige acties. Zoals het aanstellen van een bestuurlijke verkenner duurzame asiëlopvang om te komen tot organisatie in de regio, ondersteuningsaanbod voor de regio's door middel van voorfinanciering en het toevoegen van meer capaciteit bij PZH. Ook hebben we de ruimtelijke strategie ten behoeve van asiëlopvang verder uitgewerkt. In dit stuk zullen we op dit laatste ingaan.

Vanuit diverse woon- en veiligheidsregio's, regionale regietafels en gemeenten zijn vragen gesteld over het provinciaal ruimtelijk beleid en op welke manier de provincie planologisch zal meewerken. Zie ook de brief aan het college van Gedeputeerde Staten vanuit de samenwerkende regio's Holland Rijnland en Midden-Holland die is besproken door GS op 14 maart jl. In de brief doen de regio's een dringend beroep op ons als provincie om planologische medewerking te verlenen. Om aan deze behoefte en de andere vragen vanuit de regionale regietafels tegemoet te komen, zijn wij

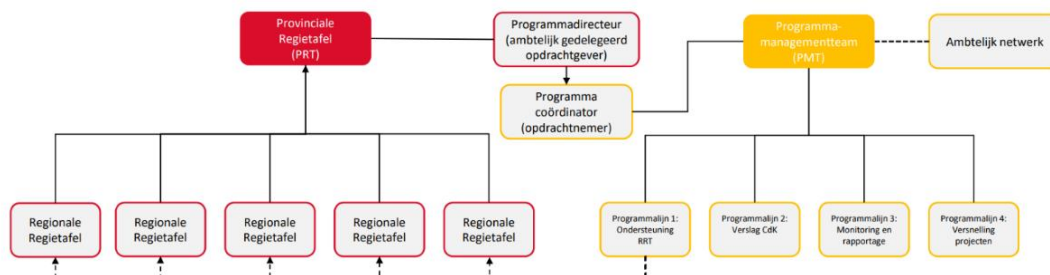
¹ [Samenvatting advies 'spreidingswet' - Raad van State](#)

voornemens om namens GS een brief te sturen naar de regionale regietafels om het provinciaal ruimtelijk beleid toe te lichten en welke ruimte wij bieden als provincie gezien de grootte van de opgave in onze provincie.

Voor de te realiseren opvangplekken geldt dat het Rijk vooral inzet op grotere, duurzame opvanglocaties, zogenoemde regionale opvanglocaties voor minimaal 5 jaar. Alleen een plek voor minimaal 5 jaar telt mee als duurzame opvangplek. Dit is vanwege het mogelijk maken van het voorzieningenniveau dat een opvanglocatie nodig heeft, de omvang van de opgave en vanwege de inzetbare capaciteit bij het COA en de gemoeide financiën. Gemeenten zetten vanwege verondersteld beperkt lokaal draagvlak en kosten juist vooral in op kleinere, tijdelijke opvangplekken (gemeentelijke opvanglocaties). Als provincie willen wij duurzame asielopvangplekken, zoals verwoord in het wetsvoorstel van de Spreidingswet, stimuleren.

Inrichting Asieldossier

Vooruitlopend op de 'Spreidingswet' heeft de Provincie Zuid-Holland een primaire inrichting van de asielopvang vastgesteld. Hiervoor heeft o.a. Adviesbureau Twynstra Gudde met verschillende stakeholders in de PRT-keten gesproken over hoe de keten er na de invoering van de wet het beste uit kan komen te zien. Twynstra Gudde adviseert de organisatieketen in te richten volgens het organogram hieronder.

De uitwerking van de ruimtelijke strategie valt onder programmalijn 4. In de bijlage is een korte stand van zaken opgenomen over de programmalijnen 1, 2 en 3, taken die zijn belegd bij de cdK.

Financieel kader

Zoals hierboven aangegeven wordt de strategie voor de realisatie van de opvangplekken tot uitvoering gebracht met efficiënt gebruik van de beschikbare en te werven capaciteit (zoals verwoord in het GS voorstel van 14 maart jl.). Zie de bijlage voor de Wonen/RO werkzaamheden waar het omgaat.

Totaalbedrag exclusief BTW : n.v.t.
 Programma : Ambitie 6 - Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland
 Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's anders dan waartoe op 14 maart jl. reeds toe is besloten.

Juridisch kader

De spreidingswet asiel is in de inleiding toegelicht. Deze wordt ontwikkeld. Hier is op 1 juni een rondetafelgesprek over geweest in de Tweede Kamer en een technische briefing. Als de wet wordt goedgekeurd zal deze vermoedelijk later dit jaar of per 1 januari 2024 in werking treden. Op basis van artikel 108, derde lid van de Gemeentewet, en artikel 105, derde lid van de Provinciewet is het uitgangspunt van het wetsvoorstel reële compensatie van de extra kosten als gevolg van de activiteiten ten behoeve van het mogelijk maken van asielopvangvoorzieningen, overeenkomstig het wetsvoorstel ten behoeve van asielopvang.

2 Voorafgaande besluitvorming

Over het dwingend instrumentarium asielopvang is reeds in juni, oktober en november 2022, januari en maart 2023 gesproken door Gedeputeerde Staten.

3 Proces

De wet is nog niet in werking getreden. De beoogde ingangsdatum van de wet was 1 februari 2023. Wij verwachten dat deze wet later dit jaar of pas in 2024 in werking zal treden. Het is nog zeer onzeker of de wet wordt vastgesteld in de huidige vorm. Gezien de urgentie en het zeer beperkte aantal asielopvangplekken in onze provincie wordt vooruitlopend op de inwerkingtreding van de wet wel al een ruimtelijke strategie op dit vlak ontwikkeld. Deze strategie wordt beoogd zo spoedig mogelijk na vaststelling door GS te worden gedeeld met de voorzitters van de Regionale Regietafels.

4 Participatie en rolneming

Er is veelvuldig afstemming met de betrokken rijkspartijen van de Ministeries van J&V en BZK alsmede met de uitvoeringspartners zoals het COA en leden van de Provinciale Regietafel.

5 Communicatiestrategie

Gezien de onduidelijkheden in het wetsvoorstel en het moment waarop de wet in werking zal treden is nog geen afstemming geweest over de communicatiestrategie.

Bijlage

Programmalijnen 1, 2 en 3

In het wetsvoorstel van de spreidingswet zijn een aantal taken concreet belegd bij de CdK. In artikel 4 staat opgenomen dat de CdK het overleg over de verdeling van opvangplaatsen voorziet. Daarnaast brengt de CdK verslag uit aan de Minister over de voortgang van het overleg. De CdK verricht deze werkzaamheden op grond van de ambtsinstructie. De PRT zal voortbestaan onder voorzitterschap van de CdK, waarbij op het regionale niveau van de RRT's wordt gesproken over de concrete invulling van de asielopgave.

Vanuit het Rijk, vanuit het bestuursakkoord van augustus 2022, zijn gelden ter ondersteuning van de PRT's gekomen. Dit heeft geresulteerd in een bedrag van 300.000 euro voor 2023 voor de provincie Zuid-Holland. Een deel van dit bedrag wordt door de CdK beschikbaar gesteld voor de regio's. Het gaat om een bedrag van €50.000 per regio voor 2023. De regio's betreffen in dit verband: Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond, Zuid-Holland Zuid en de samenwerkende regio's Holland-Rijnland en Midden-Holland. Op deze manier kan elk van de genoemde regio zich naar eigen inzicht ambtelijk laten ondersteunen en blijft daarvoor niet afhankelijk van de beperkt beschikbare ambtelijke ondersteuning van de provincie.

Capaciteit Wonen en RO zoals verwoord in GS voorstel van 14 maart jl.

- Wonen gerelateerde werkzaamheden
 - o Aanspreekpunt locatie gerelateerde vragen en coördinatie intergemeentelijke plannen (1fte)
 - o Coördinatie van de steeds groter wordende opgave op het gebied van asiel en huisvesting vergunninghouders (1fte)
- RO gerelateerde werkzaamheden
 - o Het uitwerken van het instrumentarium voor RO (1 fte).
 - o Het opstellen en uitvoeren van een scan (Voor alsnog 1 fte, nader te bepalen op basis van het gesprek met de regio 1 fte per regio).
 - o Het pro-actief zoeken naar geschikte plekken vanuit ruimtelijk perspectief met regio's en gemeenten (1 fte).